

ŞEMSEDDİN SAMİ

Doğum: Frasher, Arnavutluk;1 Haziran 1850

Ölüm: İstanbul; 1 Temmuz 1904

Eserleri

Roman

Taaşuk- ı Talat ve Fitnat

Oyunları

Besa yahud Ahde Vefa (1874)

Seydi Yahya (1875)

Gave (1876)

Çevirileri

Florian, Galatee (1773)

Dumanoir & d' Ennery, İhtiyar Onbaşı (1874)

Daniel Defoe, Robinson Crusoe

Victor Hugo, Sefiller (1880)

Ali bin Ebi Talip Efendimizin Eş'ar- ı Müntehabeleri (1900)

Sözlük ve Ansiklopediler

Kamus-ı Fransevi (1882-1905, Fransızca- Türkçe Sözlük)

Kamus-ı Fransevi (1885, Türkçe- Fransızca Sözlük)

Kamus-ül Alam (6 Cilt 1889-1898- Genel Ansiklopedi)

Kamus-ı Arabi (1898, Arapça- Türkçe Sözlük)

Kamus-ı Türki (2 Cilt, 1899-1900)

Dilbilgisi Kitapları

Usul-i Tenkit ve Tertib (1886)

Nev'usul Sarf-ı Türki (1891, Türkçe Dilbilgisi)

Yeni Usul Elif-yı Türki (1898)

Usul-i Cedid-i Kavaid-i Arabiye (1910, Arapça Ders Kitabı)

Tatbikat-ı Arabiye (1911)

Derlemeleri

Emsal (4 cilt, Özlü Sözler)

Letaif (2 cilt fıkra Derlemeleri)

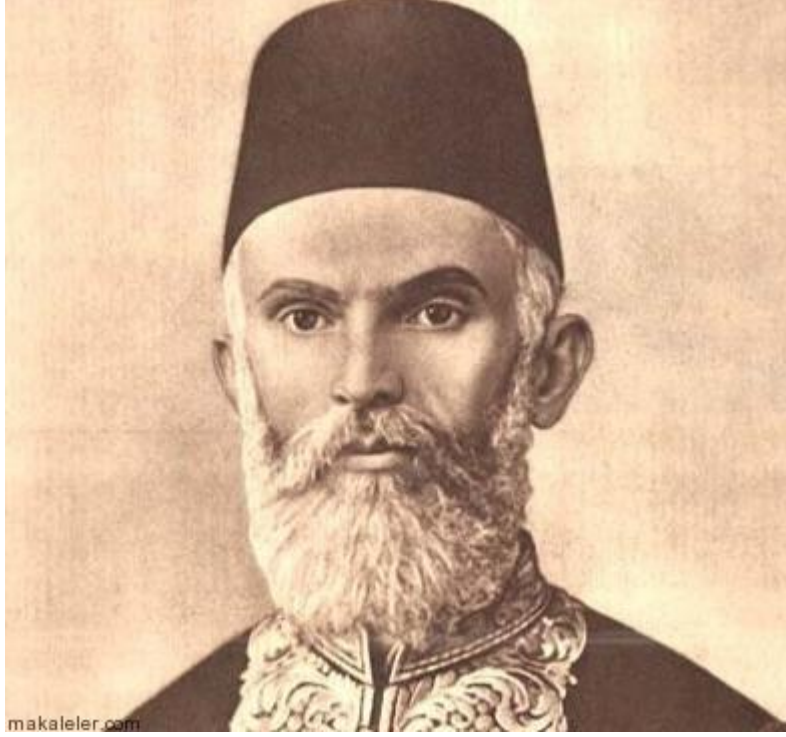
Başarıları

Türk Dilinin yalınlaşması konusunda çalışmalar yapmış bir yazardır. Sami “Osmanlıca” terimine şiddetle karşıdır. Dilin “Türkçe” olduğunun, halkın anlayacağı şekilde net bir dille yazılması gerekliliğinin üzerinde durur. Dilin etimolojisini inceler, Batı Dillerinden alınan kelimelerin, dilimizde kullanılmaması gerektiğini vurgular. İlk Türkçe Roman olan, Taşşuk-ı Talat ve Fitnat, ilk Türkçe Ansiklopedi Kamus-ül Alam, modern anlamdaki ilk kapsamlı Türkçe Sözlük, Kamus-ı Türki Şemseddinsami'nin dilimiz için öncü eserleridir. Ayrıca, Orhun Yazıtları ve Kutadgu Bilig'i Türkçe'ye çevirmiştir. Sami, yaptığı diğer çevirileri de Türk okuyucusuna kazandırmıştır. Sözlük, ansiklopedi, çeviri çalışmalarıyla ve ilk Türkçe Romanın yazarı olmasıyla Sami, Türk Edebiyatının mihenk taşı kabul edilir. Kadının sosyolojik konumunu, evlilik kurumunda kadının söz hakkını, özellikle görücü usulü yapılan evlilikleri ve kadının ikinci plana atılmasının aksi sonuçlarını romansal dille ele alır. Sami'nin güçlü kaleminin yanı sıra toplumsal yanlış gelenekleri irdelemesi Türk Edebiyatında öncü olmuştur. Tanzimat edebiyatının önemli dil bilginlerinden biridir. Şemsettin Sami'nin yayınlanmamış pek çok eseri ölümünden sonra (1904) kaybolmuştur.

BİYOĞRAFI

1850 yılında Osmanlı İmparatorluğu dahilinde olan Arnavutluk'ta doğmuştur. Ortaöğrenimini Yanya'da tamamladıktan sonra Bektaşî Tekkesine devam etti. 1871 yılında İstanbul'da memuriyetle iş hayatına başladı. Aynı zamandaki ilk Türkçe roman olan, Taşşuk-ı Talat ve Fitnat isimli eseri parçalar halinde 1872 ve 1873 yılları arasında yayımladı. Yunanca, Fransızca, İtalyanca, Arapça ve Farsça dillerini öğrendi.

Romancılığa başlamasının ardından çeşitli gazetelerde çalışmaya başladı, aynı zamanda önemli eserlerin çevirilerini yapıyor ve oyunlar hazırlıyordu. Sami, kapsamlı çalışmalarıyla önemli bir şöhrete ve başarıya kavuşunca, 1880 senesinde 2. Abdülhamit tarafından saraya alındı. Aslen Arnavut olan Sami, Türkçülük ve Türkçe'yi çalışmalarının merkezi yapmıştır. 54 yıllık hayatını dil ve edebiyat üzerinde kurgulayan yazar, Galatasaray Spor Klübünün kurucusu olan Ali Sami Yen'in babasıdır. 1904 yılında vefat etmiştir.

Şemseddin Sami (Vikipedi Görsel İmaj)